A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2013. szeptember 19.*

„2005/29/EK irányelv — Tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat — Hamis információt tartalmazó katalógus — »Megtévesztő kereskedelmi gyakorlatnak« való minősítés — Olyan eset, amelynek során a gondossági kötelezettség semmilyen megszegése nem róható fel a kereskedőnek”

A C-435/11. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Oberster Gerichtshof (Ausztria) a Bírósághoz 2011. augusztus 26-án érkezett, 2011. július 5-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **CHS Tour Services GmbH**

és

a **Team4 Travel GmbH** között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: A. Tizzano tanácselnök, M. Berger, A. Borg Barthet, E. Levits és J.-J. Kasel (előadó) bírák,

főtanácsnok: N. Wahl,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a CHS Tour Services GmbH képviseletében E. Köll Rechtsanwalt,

– a Team4 Travel GmbH képviseletében J. Stock Rechtsanwalt,

– az osztrák kormány képviseletében A. Posch, meghatalmazotti minőségben,

– a német kormány képviseletében T. Henze és J. Kemper, meghatalmazotti minőségben,

– az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: M. Russo avvocato dello Stato,

– a magyar kormány képviseletében Fehér M. Z., Szíjjártó K. és Biró-Tóth Z., meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

– a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,

– a svéd kormány képviseletében K. Petkovska és U. Persson, meghatalmazotti minőségben,

– az Egyesült Királyság Kormánya képviseletében S. Ossowski, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében S. Grünheid, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2013. június 13-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv („Irányelv a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról”) (HL L 149., 22. o., a továbbiakban: tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv) értelmezésére vonatkozik.

2 Ezt a kérelmet a CHS Tour Services GmbH (a továbbiakban: CHS) és a Team4 Travel GmbH (a továbbiakban: Team4 Travel) közötti jogvita keretében, ez utóbbi hamis információt tartalmazó katalógusa tárgyában terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv (6)–(8), (11)–(14), valamint (17) és (18) preambulumbekezdése a következőképpen szól:

„(6) Ez az irányelv […] közelíti a tagállamoknak a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozó jogszabályait, ideértve a fogyasztók gazdasági érdekeit közvetlenül sértő tisztességtelen reklámokat, amelyek ezáltal közvetett módon sértik a jogszerűen eljáró versenytársak gazdasági érdekeit is. […] Ez az irányelv nem vonatkozik a kizárólag a versenytársak gazdasági érdekeit sértő vagy a kereskedők közötti ügyletekhez kapcsolódó tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló nemzeti jogszabályokra; […]

(7) Ez az irányelv a fogyasztóknak a termékekkel kapcsolatos ügyleti döntéseit közvetlenül befolyásoló kereskedelmi gyakorlatokkal foglalkozik. […]

(8) Ez az irányelv közvetlenül védi a fogyasztó gazdasági érdekeit az üzleti vállalkozásoknak a fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlataitól. […]

[...]

(11) Az ezen irányelv révén a nemzeti rendelkezések közelítésében elért nagymértékű konvergencia megteremti a fogyasztóvédelem egységesen magas szintjét. Ez az irányelv létrehozza a fogyasztók gazdasági magatartását torzító tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok egységes, általános tilalmát. […]

(12) A harmonizáció jelentős mértékben növeli a jogbiztonságot mind a fogyasztók, mind az üzleti vállalkozások számára. Mind a fogyasztók, mind az üzleti vállalkozások világosan meghatározott jogi koncepción alapuló, a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokat az EU egész területén szabályozó egységes szabályozási keretre támaszkodhatnak. […]

(13) A Közösség céljainak a belső piaci korlátok megszüntetése útján történő elérése érdekében szükséges a tagállamokban létező, egymástól eltérő általános záradékokat és jogi alapelveket felváltani. Az ezen irányelv által bevezetett egységes, közösségi szintű általános tilalmat ennek megfelelően a fogyasztók gazdasági magatartását torzító tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokra kell alkalmazni. […] Az általános tilalom megállapítása a legszélesebb körben elterjedt kétféle kereskedelmi gyakorlatra – nevezetesen a megtévesztő kereskedelmi gyakorlatokra és az agresszív kereskedelmi gyakorlatokra – vonatkozó szabályok útján történik.

(14) Kívánatos, hogy a megtévesztő kereskedelmi gyakorlatok fogalma magában foglalja azokat a gyakorlatokat, beleértve a megtévesztő reklámot is, amelyek a megtévesztésen keresztül megakadályozzák a fogyasztót a tájékozott és ezáltal eredményes választásban. […]

[...]

(17) A fokozottabb jogbiztonság érdekében kívánatos meghatározni azokat a kereskedelmi gyakorlatokat, amelyek minden körülmény között tisztességtelenek. Ezért az I. melléklet minden ilyen gyakorlatot tartalmaz. Kizárólag ezek azok a kereskedelmi gyakorlatok, amelyeket az 5–9. cikk rendelkezései szerint történő eseti vizsgálat nélkül is tisztességtelennek kell tekinteni. […]

(18) […]Az arányosság elvével összhangban és az abban foglalt védelem hatékony alkalmazása érdekében ez az irányelv azt az átlagfogyasztót veszi viszonyítási alapul, aki a Bíróság értelmezése szerint megfelelően tájékozott, figyelmes és körültekintő, figyelembe véve a társadalmi, kulturális és nyelvi tényezőket is, […].”

4 Az említett irányelv 1. cikke értelmében:

„Ennek az irányelvnek az a célja, hogy hozzájáruljon a belső piac megfelelő működéséhez, valamint hogy a fogyasztók gazdasági érdekeit sértő tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási tagállami rendelkezések közelítése révén magas szintű fogyasztóvédelmet valósítson meg”.

5 Ugyanezen irányelv 2. cikkének szövege az alábbi:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[…]

b) »kereskedő«: az a természetes vagy jogi személy, aki, illetve amely az ezen irányelv szabályozási körébe tartozó kereskedelmi gyakorlatok során kereskedelmi, ipari, kézműipari vagy szakmai tevékenységével összefüggő célok érdekében jár el, valamint aki a kereskedő nevében vagy javára jár el;

c) »termék«: az áru vagy szolgáltatás, […];

d) »az üzleti vállalkozásoknak a fogyasztókkal szemben folytatott kereskedelmi gyakorlatai« (a továbbiakban: »kereskedelmi gyakorlatok«): a kereskedő által kifejtett tevékenység, mulasztás, magatartási forma vagy megjelenítési mód, illetve kereskedelmi kommunikáció – beleértve a reklámot és a marketinget is –, amely közvetlen kapcsolatban áll valamely terméknek a fogyasztó részére történő eladásösztönzésével, értékesítésével vagy szolgáltatásával;

[…]

h) »szakmai gondosság«: a szakismeret és a gondosság azon szintje, amelynek gyakorlása ésszerűen elvárható a kereskedőtől a fogyasztóval szemben, a becsületes piaci gyakorlatnak és/vagy a jóhiszeműség általános alapelvének megfelelően, a kereskedő tevékenységi körében;

[…]”

6 A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv 3. cikke így rendelkezik:

„(1) Ezt az irányelvet az üzleti vállalkozásoknak a termékhez kapcsolódó kereskedelmi ügylet lebonyolítását megelőzően és azt követően, valamint a lebonyolítás során, a fogyasztókkal szemben folytatott, az 5. cikkben meghatározott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatára kell alkalmazni.

(2) Ez az irányelv nem érinti a szerződések jogát […]”

7 Az említett irányelv „A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok tilalma” című 5. cikkének szövege az alábbi:

„(1) Tilos tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokat alkalmazni.

(2) A kereskedelmi gyakorlat tisztességtelen, amennyiben:

a) ellentétes a szakmai gondosság követelményeivel,

és

b) a termékkel kapcsolatban jelentősen torzítja vagy torzíthatja azon átlagfogyasztó gazdasági magatartását, akihez eljut vagy aki a címzettje, illetve – amennyiben a kereskedelmi gyakorlat egy bizonyos fogyasztói csoportra irányul – a csoport átlagtagjának a gazdasági magatartását.

[…]

(4) Különösen tisztességtelen az a kereskedelmi gyakorlat, amely:

a) a 6. és 7. cikkben meghatározott módon megtévesztő,

vagy

b) a 8. és 9. cikkben meghatározott módon agresszív.

(5) Az I. melléklet tartalmazza azoknak a kereskedelmi gyakorlatoknak a felsorolását, amelyek minden körülmény között tisztességtelennek minősülnek. Ugyanezt a felsorolást kell alkalmazni minden tagállamban, és a felsorolás csak ezen irányelv felülvizsgálata révén módosítható”.

8 A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv 6. és 7. cikke, amint az címeikből következik, a „megtévesztő tevékenységeket” és a „megtévesztő mulasztásokat” határozza meg.

9 Az említett irányelv 6. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„Megtévesztőnek minősül a kereskedelmi gyakorlat, amennyiben hamis információt tartalmaz, és ezáltal valótlan, vagy bármilyen módon – ideértve a megjelenítés valamennyi körülményét – félrevezeti vagy félrevezetheti az átlagfogyasztót, még akkor is, ha az információ az alábbi elemek közül egy vagy több tekintetében tényszerűen helytálló, és feltéve bármelyik esetben, hogy ténylegesen vagy valószínűsíthetően arra készteti a fogyasztót, hogy olyan ügyleti döntést hozzon, amelyet egyébként nem hozott volna meg:

a) a termék létezése vagy természete;

b) a termék lényeges tulajdonságai, úgymint a hozzáférhetőség, az előnyök […]

[…]”

10 Ugyanezen irányelv 8. és 9. cikke agresszív kereskedelmi gyakorlatokra, illetve a zaklatás, kényszerítés és nem megengedett befolyásolás alkalmazására vonatkozik.

Az osztrák jog

11 A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelvet Ausztriában, 2007. december 12-i hatállyal a tisztességtelen verseny tilalmáról szóló, 1984. évi szövetségi törvénynek (Bundesgesetz gegen den unlauteren Wettbewerb 1984), (BGBl. I, 448/1984. sz.) az alapjogvita tekintetében alkalmazandó módosított szövege (BGBl. I, 79/2007. sz.) ültette át.

Az alapjogvita és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

12 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a CHS és a Team4 Travel olyan utazási irodákat üzemeltető két osztrák versenytárs társaság, amelyek ausztriai iskolai sítanfolyamokat és téli szünidős programokat szerveznek és értékesítenek egyesült királysági diákcsoportok számára.

13 A Team4 Travel, a kérdést előterjesztő bíróság előtti eljárás alperese, a 2012. évi téli szezonra vonatkozó angol nyelvű katalógusában a felsorolt szálláshelyek némelyikét „kizárólagosnak” minősítette, azt értve e kifejezés alatt, hogy az adott szállodák állandó szerződéses viszonyban állnak a Team4 Travellel, és az adott időpontokban más utazásszervezők nem kínálhatják e szálláshelyet. A férőhelyek Team4 Travel javára történő kizárólagos foglalására vonatkozó ezen megjegyzést e társaság árjegyzékében is feltüntették.

14 2012 bizonyos időszakaira vonatkozóan a Team4 Travel több szálláshellyel is kötött férőhelyre vonatkozó szerződéseket. E szerződések megkötése során a Team4 Travel igazgatónője megbizonyosodott ezen szálláshelyeken arról, hogy egyetlen más utazásszervező részéről sem történt foglalás. Gondoskodott továbbá arról, hogy, tekintve a szabad kapacitásokat, egyetlen más szervezett utazási csoportot se fogadhassanak az érintett szállodákban a vonatkozó időszakok folyamán. Az említett szerződések tartalmaztak egy kikötést, melynek értelmében a kijelölt szobák a Team4 Travel korlátlan rendelkezésére állnak, és e szálláshelyek e megállapodástól a Team4 Travel írásbeli hozzájárulása nélkül nem állhatnak el. Ezenfelül a kizárólagosság Team4 Travel javára történő biztosítása érdekében a Team4 Travel e szállodákkal elállási jog és kötbér kikötésében állapodott meg.

15 Ezt követően a CHS ugyanazokon a szálláshelyeken, ugyanazon időszakokra foglalt férőhelyeket, mint a Team4 Travel. A szóban forgó szállodák tehát megszegték a Team4 Travellel szemben fennálló szerződéses kötelezettségeiket.

16 2010 szeptemberében a Team4 Travel, amelynek nem volt tudomása a CHS párhuzamos foglalásairól, szétküldte 2012 téli katalógusait és árjegyzékét.

17 A CHS úgy véli, hogy az e dokumentumokban foglalt, kizárólagosságra vonatkozó állítás sérti a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmát. A CHS ennélfogva a Landesgericht Innsbruck (innsbrucki tartományi bíróság, Ausztria) előtt kérelmet nyújtott be az iránt, hogy a Team4 Travel számára, utazási irodájának üzemeltetése keretében, a bíróság ideiglenes intézkedést elrendelő végzés útján tiltsa meg, hogy bizonyos szálláshelyekről adott időpont tekintetében azt állítsa, hogy kizárólag rajta keresztül foglalhatók, amely információ nem helytálló, mivel ugyanezen szálláshelyek a CHS-en keresztül is foglalhatók.

18 A Team4 Travel ezzel szemben azt állítja, hogy egyrészt katalógusainak összeállítása során eleget tett a szakmai gondosság követelményének, és másrészt hogy mivel a katalógusok szétküldéséig nem bírt tudomással a CHS és a szóban forgó szállodák közötti szerződésekről, nem valósított meg tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot.

19 A Landesgericht Innsbruck 2010. november 30-i végzésében elutasította a CHS kérelmét, azzal az indokkal, hogy a kizárólagosságra vonatkozó állítás a Team4 Travel által korábban megkötött, felmondhatatlan foglalási szerződésekre tekintettel megalapozott.

20 A CHS által az Oberlandesgericht Innsbruck előtt benyújtott fellebbezés nyomán e bíróság 2011. január 13-i végzésével helybenhagyta a Landesgericht Innsbruck említett végzését azzal az indokkal, hogy nem valósult meg tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat, mivel a Team4 Travel eleget tett a szakmai gondosság követelményének az érintett szállodákkal megtárgyalt kizárólagos foglalási lehetőséget biztosítandó. Az Oberlandesgericht Innsbruck úgy ítélte meg, hogy a Team4 Travel joggal bízhatott abban, hogy e szállodák eleget tesznek szerződéses kötelezettségeiknek.

21 A CHS ekkor felülvizsgálati kérelmet nyújtott be az Oberster Gerichtshof előtt.

22 E bíróság megállapítja, hogy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv 5. cikke (2) bekezdésének értelmében a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelen, amennyiben két kumulatív feltétel teljesül, nevezetesen e gyakorlat ellentétes a szakmai gondosság követelményeivel (az 5. cikk (2) bekezdésének a) pontja), és a termékkel kapcsolatban jelentősen torzítja vagy torzíthatja az átlagfogyasztó gazdasági magatartását az 5. cikk (2) bekezdésének b) pontja).

23 Márpedig ugyanezen irányelv 6. cikkének (1) bekezdése és 8. cikke e feltételek közül csak a másodikat veszi át, anélkül hogy kifejezetten utalna az ezen irányelv 5. cikke (2) bekezdésének a) pontjában meghatározott követelményre.

24 Ekként e bíróság álláspontja szerint érdemes elgondolkodni azon, hogy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv 6. és 7., valamint 8. és 9. cikkében érintett megtévesztő gyakorlat, illetve agresszív gyakorlat esetében az uniós jogalkotó abból a feltételezésből indult-e ki, hogy automatikusan megvalósul a szakmai gondossági kötelezettség megsértése, vagy ellenkezőleg: a kereskedő bizonyíthatja az adott esetben, hogy nem mulasztotta el gondosságra vonatkozó kötelezettségét.

25 A kérdést előterjesztő bíróság szerint a logika alapján e második értelmezést kell előnyben részesíteni. Ha ugyanis, csakúgy mint a jelen esetben, egy általános jellegű rendelkezést (az említett irányelv 5. cikkének (2) bekezdése) különös szabályok pontosítanak (ugyanezen irányelv 6. és azt követő cikkei), anélkül hogy formálisan eltérnének az első rendelkezéstől, nem lehet úgy tekinteni, hogy a jogalkotó el kívánt tekinteni az általános norma két alapvető elemének egyikétől.

26 Az Oberster Gerichtshof e körülményekre tekintettel döntött úgy, hogy felfüggeszti az eljárást, és a következő kérdést terjeszti előzetes döntéshozatal céljából a Bíróság elé:

„Úgy kell–e értelmezni [a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv] 5. cikkét, hogy az [ugyanezen] irányelv 5. cikkének (4) bekezdése értelmében vett megtévesztő gyakorlatok esetében nincs lehetőség az irányelv 5. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerinti kritériumok külön vizsgálatára?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

27 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv 2. cikkének d) pontja különösen tág megfogalmazást használ, amikor a „kereskedelmi gyakorlat” fogalmát úgy határozza meg, mint a „kereskedő által kifejtett tevékenység, mulasztás, magatartási forma vagy megjelenítési mód, illetve kereskedelmi kommunikáció – beleértve a reklámot és a marketinget is –, amely közvetlen kapcsolatban áll valamely terméknek a fogyasztó részére történő eladásösztönzésével, értékesítésével vagy szolgáltatásával” (lásd különösen a C-261/07. és C-299/07. sz., VTB-VAB és Galatea egyesített ügyekben 2009. április 23-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-2949. o.] 49. pontját; a C-304/08. sz. Plus Warenhandelsgesellschaft ügyben 2010. január 14-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-217. o.] 36. pontját és a C-540/08. sz. Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag ügyben 2010. november 9-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-10909. o.] 17. pontját). Ezenfelül ugyanezen irányelv 2. cikke c) pontjának értelmében a „termék” fogalma a szolgáltatásokat is magában foglalja.

28 Márpedig, amint az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, az alapügy tárgyát képező információ, amelyet egy utazási iroda nyújtott iskolai sítanfolyamokat és téli szünidős programokat kínáló katalógusokban, arra a kizárólagosságra vonatkozik, amellyel e kereskedő, a jelen esetben a Team4 Travel, állítása szerint rendelkezik a megjelölt időpontokban, bizonyos szálláshelyek tekintetében.

29 Egy ilyen információ, amelynek értelmében bizonyos szálláshelyek kizárólag a Team4 Travelnél hozzáférhetők, következésképpen azok nem foglalhatók más kereskedőn keresztül, a terméknek a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv 6. cikke (1) bekezdésének b) értelmében vett hozzáférhetőségére vonatkozik.

30 Ilyen körülmények között a Team4 Travel állítólagos kizárólagosságára vonatkozó információ az említett irányelv 2. cikkének d) pontja értelmében vett „kereskedelmi gyakorlatnak” minősül, és ennélfogva vonatkoznak rá az irányelvben foglalt előírások.

31 Ennek pontosítását követően meg kell állapítani, hogy az Oberster Gerichtshof által előterjesztett kérdés kizárólag a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv 5. cikkének értelmezésére vonatkozik.

32 Mindazonáltal előzetes döntéshozatalra utaló határozatában ugyanezen bíróság megállapította, hogy a Team4 Travel által szétküldött katalógusokban szereplő, kizárólagosságra vonatkozó információ objektíve nem helytálló, ennélfogva az átlagfogyasztó szempontjából az említett irányelv 6. cikke (1) bekezdésének értelmében vett megtévesztő kereskedelmi gyakorlatnak minősül.

33 Ekként a kérdést előterjesztő bíróságban felmerül az, hogy az említett 6. cikk (1) bekezdésének alkalmazásához, és ahhoz, hogy a Team4 Travel által folytatott gyakorlatot e rendelkezés értelmében „megtévesztőnek” lehessen minősíteni, elegendő-e ezen gyakorlatot kizárólag az ezen utóbbi rendelkezésben meghatározott kritériumok alapján vizsgálni – amely kritériumok az említett bíróság megállapításai szerint a jelen ügyben teljesülnek –, vagy ellenkezőleg: szükség van ezen túlmenően annak a vizsgálatára is, hogy az ugyanezen irányelv 5. cikke (2) bekezdésének a) pontjában foglalt azon feltétel, hogy a kereskedelmi gyakorlat ellentétes a szakmai gondosság követelményeivel, ugyancsak

teljesül-e, ami viszont a jelen ügyben nem valósul meg abból az okból, hogy az érintett utazási iroda megtett mindent annak érdekében, hogy biztosítsa a kizárólagosságot, amelyre katalógusaiban hivatkozik.

34 Más szóval a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet akként kell értelmezni, hogy az a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv 6. cikke (1) bekezdésének értelmezésére, valamint e rendelkezés és az ezen irányelv 5. cikkének (2) bekezdése közötti esetleges kapcsolatra vonatkozik. E kérelem lényegében annak meghatározására irányul, hogy abban az esetben, ha valamely kereskedelmi gyakorlat már teljesíti az irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében ahhoz meghatározott valamennyi kritériumot, hogy e gyakorlatot e rendelkezés értelmében megtévesztő gyakorlatnak lehessen minősíteni, az eljáró bíróságnak mindazonáltal vizsgálnia kell-e, hogy e gyakorlat ugyanezen irányelv 5. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében ellentétes-e a szakmai gondosság követelményeivel is, mielőtt megállapíthatja, hogy e gyakorlat tisztességtelen, következésképpen annak folytatását ezen 5. cikk (1) bekezdése alapján megtilthatja.

35 E vonatkozásban emlékeztetni kell arra, hogy az említett irányelv 5. cikkével kapcsolatban a Bíróság már több alkalommal kimondta, hogy e cikk (1) bekezdésében előírja a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok tilalmának elvét, és felsorolja azokat a kritériumokat, amelyek alapján e tisztességtelen jelleg megállapítható (lásd a fent hivatkozott VTB-VAB és Galatea ügyben hozott ítélet 53. pontját, a fent hivatkozott Plus Warenhandelsgesellschaft ügyben hozott ítélet 42. pontját, valamint a fent hivatkozott Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag ügyben hozott ítélet 31. pontját).

36 Ekként az említett cikk (2) bekezdése értelmében a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelen, amennyiben ellentétes a szakmai gondosság követelményeivel, és a termékkel kapcsolatban jelentősen torzíthatja az átlagfogyasztó gazdasági magatartását (lásd a fent hivatkozott VTB-VAB és Galatea ügyben hozott ítélet 54. pontját, a fent hivatkozott Plus Warenhandelsgesellschaft ügyben hozott ítélet 43. pontját és a fent hivatkozott Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag ügyben hozott ítélet 32. pontját).

37 Ezenfelül a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv 5. cikkének (4) bekezdése a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok két pontosan elkülönített kategóriáját határozza meg, nevezetesen a „megtévesztő gyakorlatokat”, és az „agresszív gyakorlatokat”, amelyek az irányelv 6. és 7., illetve 8. és 9. cikkében meghatározott kritériumoknak felelnek meg (a fent hivatkozott VTB-VAB és Galatea egyesített ügyekben hozott ítélet 55. pontja, a fent hivatkozott Plus Warenhandelsgesellschaft ügyben hozott ítélet 44. pontja, valamint a fent hivatkozott Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag ügyben hozott ítélet 33. pontja).

38 Végül a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv I. melléklete tartalmazza annak a 31 kereskedelmi gyakorlatnak a felsorolását, amely az irányelv 5. cikkének (5) bekezdése értelmében minden körülmény között tisztességtelennek minősül. Következésképpen, amint azt az irányelv (17) preambulumbekezdése kifejezetten kijelenti, kizárólag ezek azok a kereskedelmi gyakorlatok, amelyeket az ugyanezen irányelv 5–9. cikk rendelkezései szerint történő eseti vizsgálat nélkül is tisztességtelennek lehet tekinteni (a fent hivatkozott VTB-VAB és Galatea ügyben hozott ítélet 56. pontja, a fent hivatkozott Plus Warenhandelsgesellschaft ügyben hozott ítélet 45. pontja, valamint a fent hivatkozott Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag ügyben hozott ítélet 34. pontja).

39 Ezzel kapcsolatban hangsúlyozni kell, hogy az említett irányelv 5. cikkének (4) bekezdése különösen tisztességtelennek minősíti azt a kereskedelmi gyakorlatot, amely a 6. és 7., illetve a 8. és 9. cikkben meghatározott módon megtévesztő, illetve agresszív, azt sugallva ezzel a kifejezéssel, hogy az érintett gyakorlat megtévesztő vagy agresszív jellegének meghatározása e gyakorlatnak kizárólag az e cikkekben meghatározott kritériumok alapján történő értékelésétől függ. Ezt az értelmezést alátámasztja az a körülmény, hogy e (4) bekezdés egyáltalán nem utal az említett 5. cikk (2) bekezdésében foglalt általánosabb kritériumokra.

40 Ráadásul az említett (4) bekezdés a „[k]ülönösen” kifejezéssel kezdődik, és a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv (13) praembulumbekezdése pontosítja e tekintetben, hogy „az […] irányelv által bevezetett […] általános tilalom […] megállapítása a legszélesebb körben elterjedt kétféle kereskedelmi gyakorlatra – nevezetesen a megtévesztő kereskedelmi gyakorlatokra és az agresszív kereskedelmi gyakorlatokra – vonatkozó szabályok útján történik”. Ebből az következik, hogy ezen irányelv alapvető szabályát, amelynek értelmében tilos tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot alkalmazni, amint azt az említett irányelv 5. cikkének (1) bekezdése előírja, különös intézkedések hajtják végre és konkretizálják annak érdekében, hogy kellő mértékben figyelembe vegyék azt a veszélyt, amelyet a fogyasztó számára jelenthet az a két eset, amelyekkel a leggyakrabban szembesül, nevezetesen a megtévesztő kereskedelmi gyakorlat és az agresszív kereskedelmi gyakorlat.

41 Az említett irányelv 6. és 7., illetve 8. és 9. cikkével kapcsolatban a Bíróság már kimondta, hogy e rendelkezések értelmében a megtévesztő vagy agresszív gyakorlatok akkor tilosak, ha sajátosságaikra és tényszerű összefüggéseikre figyelemmel az átlagfogyasztót ténylegesen vagy valószínűsíthetően olyan ügyleti döntés meghozatalára késztetik, amelyet az egyébként nem hozott volna meg (a fent hivatkozottt VTB-VAB és Galatea egyesített ügyekben hozott ítélet 55. pontja). A Bíróság tehát ezen gyakorlatok tilalmát nem teszi függővé az e cikkekben meghatározott kritériumon kívüli egyéb kritériumtól.

42 Ami közelebbről a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv jelen alapügy tárgyát képező 6. cikkének (1) bekezdését illeti, hangsúlyozni kell, hogy e rendelkezés szövegének megfelelően a kereskedelmi gyakorlat megtévesztő jellege kizárólag attól a körülménytől függ, hogy hamis információt tartalmaz, és ezáltal valótlan, vagy bármilyen módon – ideértve a megjelenítés valamennyi körülményét – félrevezeti vagy félrevezetheti az átlagfogyasztót, még akkor is, ha az információ az alábbi elemek közül egy vagy több tekintetében tényszerűen helytálló, és feltéve bármelyik esetben, hogy ténylegesen vagy valószínűsíthetően arra készteti a fogyasztót, hogy olyan ügyleti döntést hozzon, amelyet egyébként nem hozott volna meg. Amennyiben ezen sajátosságok együttesen fennállnak, úgy a gyakorlat megtévesztőnek, ekként ezen irányelv 5. cikke (4) bekezdésének értelmében tisztességtelennek „minősül”, és azt, ugyanezen cikk (1) bekezdésének alkalmazásában, tiltani kell.

43 Ekként meg kell állapítani, hogy a megtévesztő kereskedelmi gyakorlatnak a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében foglalt és az előző pontban idézett tényállási elemeit alapvetően az átlagfogyasztó mint a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat címzettje szemszögéből kell vizsgálni (lásd ebben az értelemben a C-122/10. sz. Ving Sverige ügyben 2011. május 12-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-3903. o.] 22. és 23. pontját), és azok lényegében az ilyen jellegű gyakorlatot jellemző második, az említett irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjában meghatározott feltételnek felelnek meg. Ezzel szemben az említett 6. cikk (1) bekezdése nem tesz említést az 5. cikk (2) bekezdésének a) pontjában szereplő, arra vonatkozó feltételről, hogy a gyakorlat ellentétes a szakmai gondosság követelményeivel, amely feltétel a vállalkozó érdekkörébe tartozik.

44 A Bíróság ugyancsak nem utalt ezen utóbbi feltételre, amikor a C-453/10. sz., Pereničová és Perenič ügyben 2012. március 15-én hozott ítéletének 40. és 41. pontjában azt vizsgálta, hogy az ítélethez vezető ügy tárgyát képező gyakorlathoz hasonló kereskedelmi gyakorlat mennyiben minősülhet „megtévesztőnek” a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv 6. cikke (1) bekezdésének értelmében.

45 A fentiekből az következik, hogy mind az említett irányelv 5. cikkének és 6. cikke (1) bekezdésének szövegére és szerkezetére, mind pedig az irányelv általános rendszerére tekintettel valamely kereskedelmi gyakorlatot akkor kell „megtévesztőnek” tekinteni az utóbbi rendelkezés értelmében, ha az ott meghatározott kritériumok teljesülnek, anélkül, hogy vizsgálni kellene, hogy hogy az ugyanezen irányelv 5. cikke (2) bekezdésének a) pontjában foglalt azon feltétel, hogy a kereskedelmi gyakorlat ellentétes a szakmai gondosság követelményeivel, ugyancsak teljesül-e.

46 A fenti értelmezés az egyetlen, amely alkalmas a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv 6–9. cikkében foglalt szabályok hatékony érvényesülésének biztosítására. Ha ugyanis e kritériumok alkalmazásának feltételei azonosak lennének az ugyanezen irányelv 5. cikkének (2) bekezdésében meghatározott feltételekkel, az említett cikkek elvesztenék gyakorlati jelentőségüket, noha céljuk éppen a fogyasztó védelme a leggyakoribb tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokkal szemben (lásd a jelen ítélet 40. pontját).

47 A fenti értelmezést alátámasztja továbbá a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv által elérni kívánt cél, amely, (23) preambulumbekezdésének értelmében, a fogyasztóvédelem magas közösségi szintjének biztosítása a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó, ideértve a vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen reklámját, rendelkezések teljes mértékű harmonizációja által (lásd különösen a fent hivatkozott Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag ügyben hozott ítélet 27. pontját), tekintettel arra, hogy a fenntartott értelmezés megkönnyítheti az ezen irányelv 6. cikk (1) bekezdésnek hatékony, a fogyasztók – mint valamely kereskedő által szétküldött reklámkatalógusokban szereplő hamis információ címzettjei – érdekeinek javát szolgáló alkalmazását.

48 A fenti megfontolások fényében az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelvet akként kell értelmezni, hogy abban az esetben, ha valamely kereskedelmi gyakorlat teljesíti az irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében ahhoz meghatározott valamennyi kritériumot, hogy e gyakorlatot a fogyasztókkal szemben folytatott megtévesztő gyakorlatnak lehessen minősíteni, akkor ahhoz, hogy e gyakorlatot érvényesen lehessen tisztességtelennek, és következésképpen ezen 5. cikk (1) bekezdése alapján tiltottnak nyilvánítani, nem szükséges vizsgálni, hogy e gyakorlat ugyanezen irányelv 5. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében ellentétes-e a szakmai gondosság követelményeivel is.

A költségekről

49 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

A belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet („Irányelv a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról”) akként kell értelmezni, hogy abban az esetben, ha valamely kereskedelmi gyakorlat teljesíti az irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében ahhoz meghatározott valamennyi kritériumot, hogy e gyakorlatot a fogyasztókkal szemben folytatott megtévesztő gyakorlatnak lehessen minősíteni, akkor ahhoz, hogy e gyakorlatot érvényesen lehessen tisztességtelennek, és következésképpen ezen 5. cikk (1) bekezdése alapján tiltottnak nyilvánítani, nem szükséges vizsgálni, hogy e gyakorlat ugyanezen irányelv 5. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében ellentétes-e a szakmai gondosság követelményeivel is.

Aláírások